

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Nee**

Aan

MLZS

Deadline: 6 december
2022

nota

Beslissing Kamerbrief – post-COVID bij zorgmedewerkers

TER BESLISSING

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team Beroepen

Opgesteld door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

2 december 2022

Kenmerk

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)

3

1. Aanleiding

Afgelopen zomer is interdepartementaal verkend hoe zorgmedewerkers met post-COVID klachten extra ondersteund kunnen worden. Deze verkenning heeft geresulteerd in een verzoek om voorlichting aan de Afdeling Advisering van de Raad van State ten aanzien van het voorstel voor een onverplichte tegemoetkoming aan een bepaalde groep zorgmedewerkers.¹ De voorlichting is op 5 december gepubliceerd². Op 6 december staat een bewindspersonenoverleg gepland. Het doel van dit overleg is om een besluit te nemen over de steun aan zorgmedewerkers met post-COVID en de daaruit volgende Kamerbrief.

2. Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met bijgevoegde kamerbrief die mede namens de minister van SZW wordt verstuurd, waarin:

- wordt gereageerd op de voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State en waarin aangegeven wordt dat:
 - o **optie 1**: een collectieve regeling wordt getroffen vanuit het Rijk voor een bepaalde groep zorgmedewerkers vanuit een morele maatschappelijke verplichting, of:
 - o **optie 2**: het Kabinet een collectieve voorziening zal steunen met maximaal € 35 miljoen in 2023, opgezet door werkgevers en werknemers, waaruit een tegemoetkoming kan worden gegeven aan zorgmedewerkers met post-COVID;
- een reactie wordt gegeven op de motie Van den Hil en Tielen³ over de aard en omvang van de cijfers en de motie Kathmann en 5.1.2e⁴ en de motie Paulusma en Bikker⁵ die betrekking hebben op de ondersteuning van zorgmedewerkers met post-COVID (zie draagvlak politiek).
- en tot slot wordt gereageerd op het rapport '(Maat)werk bij langdurige klachten na COVID' van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS).

¹ Kamerstukken II, 2022/23, 25 295, nr. 1943

² Bij het opstellen van deze nota is het advies nog niet gepubliceerd, maar wel aan de betreffende departementen toegezonden.

³ Kamerstukken II, 2021/22, 25 295, nr. 1889.

⁴ Kamerstukken II, 2021-2022, 25 883, nr. 436.

⁵ Kamerstukken II, 2021/22, 25 295, nr. 1908

3. Kernpunten

Datum
2 december 2022

Kenmerk

Samenvatting voorlichting Afdeling Advisering van de Raad van State

Op pagina 2 van de Kamerbrief geeft u een samenvatting van de voorlichting van de Afdeling.

Reactie op de voorlichting

- In de brief geeft het kabinet aan dat de Raad van State terecht concludeert dat vergoeding van schade die is ontstaan als gevolg van een ziekte opgelopen tijdens het werk primair een aangelegenheid is tussen de werkgever en werknemer.
- Maar omdat de overheid een dringend moreel beroep heeft gedaan op zorgmedewerkers om zorg te blijven leveren – ondanks de risico's en beperkte beschermingsmogelijkheden – kan er een morele verplichting op de overheid rusten om een voorziening te treffen.
- Mede omdat zij deze groep duidelijkheid wil bieden ziet het Kabinet dit als een aansporing om voor deze groep een voorziening te treffen. Hiervoor worden twee opties voorgelegd:

Optie 1: Een collectieve regeling vanuit het kabinet

- Met het oog op het dringende beroep dat de overheid op zorgmedewerkers heeft gedaan tijdens de eerste golf en het feit dat het niet wenselijk is deze groep in onzekerheid te laten voor de aansprakelijkheidsvraag, zal het kabinet in dit uiterst uitzonderlijke geval een regeling treffen met de werknemers.
- Voor de houdbaarheid is het nodig dat de afbakening nog specifiek wordt geobjectiveerd.
- Hiermee komt u ook tegemoet aan de wens van de Tweede Kamer en deze groep zorgmedewerkers, om – wegens de schrijnende problematiek die deze groep zorgmedewerkers ondervindt - op korte termijn met een oplossing te komen.
- Bij deze optie ontbreekt een goede (juridische) grondslag, zoals ook wordt benadrukt door de Afdeling Advisering van de Raad van State.

Optie 2: Een bijdrage vanuit het Kabinet aan een collectieve regeling tussen werkgevers en werknemers

- Bij deze optie sluit u aan bij de redenering van de Afdeling Advisering van de Raad van State dat de werkgever of opdrachtnemer in eerste instantie de aansprakelijke partij is en dat er secundair bij de overheid een morele verplichting kan rusten om hier een voorziening in te treffen.
- Daarom kiest u voor een bijdrage aan een collectieve regeling tussen werkgevers en werknemers.
- De uitvoering van deze optie ligt geheel bij werkgevers- en werknemersorganisaties; dit kan het risico meebrengen dat er wellicht geen vergoeding komt voor zorgmedewerkers.
- Werkgevers- en werknemersorganisaties moeten zelf verder invulling geven aan de objectieve gronden voor wie er in aanmerking komt voor een voorziening. Eventueel kan de overheid daarbij de helpende hand bieden.

- Ook hiermee komt u tegemoet aan de wens van de Tweede Kamer en deze groep zorgmedewerkers, echter deze oplossing is afhankelijk van partijen en lijkt niet op korte termijn gerealiseerd te kunnen worden.

Datum
2 december 2022
Kenmerk

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

In de Kamerbrief van 27 juni jl.⁶ heeft u de toezegging gedaan te bezien op welke wijze zorgmedewerkers die na een COVID-besmetting in de eerste golf langdurige post-COVID klachten hebben ontwikkeld en daardoor niet of minder kunnen werken, extra ondersteund kunnen worden.

De afgelopen periode heeft de Kamer meermaals aandacht gevraagd voor de ondersteuning aan zorgmedewerkers met post-COVID. Dit heeft geresulteerd in diverse aangenomen moties en een amendement. In onderstaande brief geeft de minister voor LZS reacties op de voortgang in de uitvoering van de moties. Op het amendement, zoals dat is ingediend tijdens de begrotingsbehandeling, heeft u schriftelijk al gereageerd (ontraden).

In de bijgaande Kamerbrief worden de volgende moties afgedaan:

- Zoals de motie van den Hil en Tielen verzoekt, heeft M SZW de aard en omvang in beeld gebracht van het aantal zorgwerknemers dat niet meer van werk naar werk begeleid kan worden. In de motie Kathmann en **5.1.2e** wordt verzocht om een financiële ondersteuning aan werknemers in het onderwijs en de zorg naar analogie van de TSB-regeling. In de Kamerbrief licht u toe waarom geen aansluiting wordt gezocht bij de TSB-regeling. In het geval van post-COVID gaat het om een virus in plaats van een gevaarlijke stof en hierbij staat de weg van het aansprakelijk stellen nog vrij.
- De motie van Paulusma en Bikker verzoekt om een verkenning te doen naar de vergoeding van zorgkosten van zorgpersoneel. In het debat van 28 juni jl. is afgesproken deze motie te focussen op enkel zorgmedewerkers. Op 16 september 2022 is de Kamer geïnformeerd dat u de motie zal afdoen gezamenlijk met een reactie op de voorlichting van de Raad van State. In de Kamerbrief geeft u aan het onwenselijk te vinden om buiten de regels van de Zorgverzekeringswet extra zorgkosten voor een specifieke groep te vergoeden. De regels rondom de vergoeding van zorg zijn voor eenieder in Nederland gelijk.
- Het amendement van o.a. Hijink, Omtzigt e.a. heeft de strekking om €150 mln beschikbaar te stellen voor een Long-Covid Fonds voor zorgmedewerkers. Gezien het feit dat het voorstel voor een financiële tegemoetkoming voorlag bij de afdeling Advisering van de Raad van State, heeft u dit amendement in de schriftelijke beantwoording ontraden. Bovendien staat het voorgestelde bedrag € 150 mln niet in verhouding staat tot het begrote bedrag van € 35 mln voor een financiële tegemoetkoming voor zorgmedewerkers (optie 1).

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- De kans bestaat dat maatschappelijke- en media aandacht komt voor deze Kamerbrief, omdat het Kabinet in beide geschetste opties beslist dat

⁶ Kamerstukken II, 2021/22, 25 295, nr. 1923

het Kabinet steun gaat verlenen, maar het hiermee voor burgers nog niet duidelijk wordt wanneer iemand wel of niet in aanmerking komt en hoe hoog het bedrag gaat zijn dat zij zullen ontvangen.

- FNV en CNV hebben aangekondigd een kort geding tegen de Staat te zullen aanspannen om vergoeding voor zorgmedewerkers af te dwingen, maar eerst te zullen wachten totdat de voorlichting van de Raad van State is gepubliceerd. VWS heeft tot op heden geen dagvaarding ontvangen.

Datum
2 december 2022

Kenmerk

c. Financiële en personele gevolgen

Voor beide voorstellen is een bedrag van maximaal € 35 mln. in 2023 beschikbaar/benodigd. Dekking is gevonden binnen de begroting van VWS: € 25 mln. uit de prijsbijstelling en € 10 mln vanuit het bestedingsplan MEVA.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Het voorstel voor een collectieve regeling vanuit het kabinet (optie 1) is in deze fase van voorbereiding van een besluit een strategische keuze, maar tegelijkertijd een keuze die niet juridisch haalbaar is. Voor een dergelijke regeling ontbreekt een goede (juridische) grondslag en wijkt af van de voorlichting van de Afdeling Advisering van de Raad van State.

Een bijdrage van het kabinet aan een collectieve regeling tussen werkgevers en werknemers (optie 2) is wel juridisch haalbaar. Bij de uitvoering van een dergelijke regeling moet rekening worden gehouden met de aandachtspunten die de Afdeling Advisering van de Raad van State in haar voorlichting meegeeft:

- De afbakening dient te worden gebaseerd op objectieve gronden, dit met het oog op precedentwerking en procedures:
 - o Personele afbakening;
 - o Materiële afbakening;
 - o Afbakening in de tijd;
- Nader onderzoek moet worden in welke mate dezelfde omstandigheden bestonden bij andere beroepsgroepen;
- Nader onderzoek moet worden in hoeverre de situatie tijdens de eerste coronagolf bijzonder was en de risico's buitengewoon groot waren;
- De grondslag 'erkenning van leed' is onvoldoende onderscheidend vanuit het gelijkheidsbeginsel, omdat ook personeel in andere sectoren met langdurige post-COVID klachten vergelijkbaar ernstig leed kan ondervinden.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

In de voorbereiding van de Kamerbrief is afgestemd met SZW (arbeidsmarkt algemeen, relatie sociale zekerheid, personeel in kinderopvang), OCW (onderwijspersoneel), JenV (politiepersoneel), FIN (financiële aspecten), AZ (algemeen), DUS-i (uitvoering), VWS (WJZ, FEZ).

f. Gevolgen administratieve lasten

Nader in te vullen afhankelijk van gekozen optie.

g. Toezeggingen

n.v.t.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing, nota wordt niet openbaar gemaakt.

Datum
2 december 2022

Kenmerk